

Library of Congress
Washington, D. C.

AMERICAN IN SPIRIT
LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND 8, O., WEDNESDAY MORNING, SEPTEMBER 21, 1949

LETO LI.—VOL. LI.

NO. 185

VESTI IZ SLOVENIJE

PISMO POPISUJE RAJ.

Oglašam se zopet iz tega našega lepega kraja. Nekdaj je bilo res lepo tu. Danes se pa vsak dan počutimo kot na pogrebščini. Pokopali smo našo staro Jugoslavijo. Spominjamo se je vsak dan bolj. Dobili smo namesto zlate svobode, ki so nam jo obetali, pekel. To spomlad se je začelo za nas posebno trpljenje. Ta mesec so pobrali zadnje mlade fante in dekleta, ki so službovali na kmetih ter jih poslali v rudnike in v tovarne. Tako smo na kmetijah ostali samo starejši ljudje in otroci. Nas kmete pritiskajo, da vstopimo v obdelovalno združbo. To je hujske kot tlaka. Mi smo sužnji, ne tlačani. Ljudstvo se upira. Veliko so jih že zaprli. Minuli teden so v naši vasi pobrali vsem večjim kmetom vso maat in meso kar so imeli doma. Veliko jih je moralo dati zadnjo kravo iz hleva. Pred 14 dnevi je šlo 10 parov konj in 30 ljudi iz naše vasi v Opatovo goro podirati bukve za hode in drva. Hrasti iz Krakovega so že vsi posekani in delno že izvoženi. Kar dobiš listek od občine, pa moraš iti delat za 30 dni s konji in vozovi zastoj, za izgubo in pustiti doma vse vnamar. Če se upiraš, pride kmalu policija in zapleni voz in konje. Odvedo jih na jih išči. Tukaj narod pričakuje in prosi da bi bila kmalu vojna. Nič ni ljudem za to, da jih bo mnogo zopet pomrlo. Mislijo, da je smrt boljša kot tako življenje. Cerkve in duhonike zapirajo, iz kapelic in znamenj so pometali že vse kipe in križe.

UMRLI SO: Jože Pogačnik v D. M. v Polju, Mate Ujčič v Ljubljani, Ivana Četina v Celju, Milja Aršič v Rogoški Slatini, Ivan Pollak v Kamniku, Ivan Koroša v Gorici pri Celju, Janez Jelenc v Železnikih, Ivanka Šrifelj v Ljubljani, Stefka Kokalj v Ljubljani, Marija Klun v Ribnici, Marija Jurjevčič v Veliki Ligojni, Gojka Bradač v Celju, Roman Pahor v Gornji Radgoni, Ivana Pipp v St. Rupertu pri Mariboru, Karel Štefin v Ljubljani, Ivan Pezdur v Brezovici pri Ljubljani, Marija Sotošek v Ljubljani, Ivan Bežjak v Framu pri Mariboru, Amalija Kosta v Ljubljani, Barbara Vrančar v Ljubljani, Jožef Legan na Viču, Peter Vevar v Ljubljani, Franc Kuclar v Gornji Radgoni, Stane Lahajner v Ljubljani, Ivo Cerne v Ljubljani.

Tri na dan

Ali ni čudno, da je moral nekaterim našim milim tovarišem v Ameriki šele Tito odpreti oči glede diktatorjev v Moskvi.

Ako smo prej mi upali le kihniti proti Moskvi, so že vpili, da napadamo "slovane." Zdad jih, pa sami češjejo in obkladajo z najgršimi imeni, da se kar kadi. Seveda, to vse ljubezen stri.

Dokler ne pride človek v to deželo, si jo predstavlja za vse drugačno kot pa je. O njej sanja kot o "božičku," ki natrese igračk v malho. Tudi mi smo si jo tako predstavljali, bili nekaj časa razočarani, toda pozneje videli, da koncem konca le ni tako nazarensko slaba kontra. Dobili smo trdno vero vanjo in ne kesamo se.

ter Vehar v Ljubljani, Franc Kuclar v Gornji Radgoni, Stane Lahajner v Ljubljani, Ivo Cerne v Ljubljani.

Zele zaključiti mirovno pogodbo za Avstrijo

Washington. — Trije zunanji ministri zapada, ameriški, britanski in francoski so urgirali rusko zunanje ministrstvo naj vendar že opusti akcijo sabotaže pri londonskih razgovorih za mirovno pogodbo o Avstriji.

Ustaja v Boliviji zatrta

LaPaz, Bolivija. — Desničarska vstaja proti vladi je končana. Vodje upora so pobegnili z avijoni preko meje, uporni vojniki pa beže proti džunglam in argentinski meji. Zasedujejo jih vladne patrle.

Vabilo na letno sejo

Vsem odbornikom Lige Katoliških Slovenskih Amerikancev

V sredo dne 5. okt. 1949 sklicujemo redno letno sejo glavnega odbora Lige. Seja bo ob sedmih zvečer v cerkveni dvorani pri sv. Mariji Vnebovzete v Collingwood, Cleveland.

Dnevni red seje

Pozdrav in poročilo predsednika,

Beseda o stisih in navseh pokrovitelja škofa dr. Rožmana,

Poročilo glavnega tajnika Rev. Alojzij Madica OFM,

Poročilo glavnega blagajnika Mr. Josip Zalarja,

Poročilo Rev. Bernard Ambrožiča OFM, kot zastopnika Lige v glavnem uradu NCWC War Relief Services,

Poročilo dr. Kreka o Liginem uradu v Clevelandu,

Poročila ostalih odbornikov,

Volitve izvršnega odbora,

Predlogi za delo v prihodnjem letu,

Slučajnosti.

S sejami smo letos zelo prizanašali. Bili smo mnemja, da je glavno, da izvršilni organi nemoteno delujejo, zlasti, da pridno vzdržujejo organizacijo preseljevanja, ki je med vsem letom teklo tako v USA kot v druge države.

Sedaj pa, ko seja mora biti, toliko bolj prosimo, da gotovo vsi odborniki pridejo in pripeljejo. Seboj tudi druge naše prijatelje, zlasti vse tiste, ki so medtem postali sponzorji naših beguncev oziroma novih naseljencev in ki so za namene Lige požrtvovalno delali in darovali.

Posebej so povabljeni vsi člani odbora stoterih v Clevelandu.

Pripeljte tudi novih sodelavcev.

Msgr. John Oman predsednik,

Rev. Alojzij Madica OFM gl. tajnik.

SLOVENSKIM DUHOVNIKOM V U.S.A.

Zahvala in ponovna prošnja

Spomladi sva bila prosila slovenske duhovnike naj skušajo z vsemi razpoložljivimi sredstvi podpirati Ligo katoliških slovenskih Amerikancev z denarnimi prispevki. Prosilasva naj napravijo cerkvene in drugačne zbirke za ta namen.

- Odzvali so se naslednji:
- Rev. Anton Anžič, Seeland, N. D. ki je poslal \$25.00
 - Rev. Odilo Hajšek, Willard, Wis., je poslal \$30.00
 - in še enkrat posebej \$100.00
 - Rev. M. Pirnat, Butte, Mont., ki je poslal \$25.00
 - Rev. Milan Slaje, Lorain, Ohio, je daroval \$50.00
 - Rev. F. A. Sedej, Greaney, Minn., je poslal \$19.21
 - Rev. Julij Slapšak, Sv. Lovrenc v Clevelandu je poslal \$32.00
 - in zbirko Maple Heights Narodni dom \$100.00
 - Rev. Val. Schiffrer, New Uhm, Minn., ki je poslal \$100.00
 - Rev. Francis Schweiger, Gilbert, Minn., je poslal \$130.00
 - Rev. J. Verhunc, McKees Rocks, Pa., je poslal \$20.00
 - Rev. Jože Vovk, Ely, Minn. je poslal \$400.00
 - Rev. John Zaplotnik, Lindsay, Nebraska, je poslal \$100.00

Tu seveda navajamo samo tiste zbirke, ki so jih pošiljatelj očitno poslali z ozirom na najino prošnjo. Vse druge darove so itak tajniki in drugi uradniki Lige že objavili v Ameriški Domovini.

Tekom poletnih mesecev se je vse poslovanje Lige vzdrževalo s temi prispevki in s preostankom od priveditve Katoliškega dne v Clevelandu, ki je znašal \$1,500.00 ter z darovi, ki so se nabrali pri upravi "Ameriške Domovine" ki je poslala blagajniku Lige skupni znesek \$500.00.

Vsem, ki so darovali in ki so se potrudili za zbiranje, se iz vsega srca zahvaljujemo, kličevo in prosiva božjega blagoslova in plačila zanje.

Kakor je splošno znano, je sedaj akcija za razselitev begunskih množic v polnem teku. Liga mora imeti na razpolago vsaj nekaj vsak mesec, da more razseljevanje učinkovito podpirati in dati kako malenkostno podporo v najnujnejših slučajih najbednejšim.

Zato morava zopet prositi. Prošiva slovenske skupnje, da v prihodnjih mescih prirede cerkvene ali druge zbirke za Ligo. Prošiva slovenska društva, klube, pevke zbere, dramatične krožke in druge naj prirede tekom jesenske in zimske sezone kakršnokoli društveno privedite, koncert, predavanje, zabavni večer ali kaj drugega, da se zbere nekaj dohodkov za namene Katoliške Lige.

Končno prav posebno prosiva vse slovenske katoličane v Ameriki, naj skušajo preskrbeti sponzorje še za vse tiste, ki v Evropi čakajo na preselitev. Je še veliko Slovencev po taboriščih v Italiji, Avstriji in Nemčiji in okoli 2,000 še neresenih prošelj za sponzorje leži v pisarni Lige.

Begunci, ki so doslej prišli v USA, so se skoraj brez izjeme izkazali kot pridni, vestni in pošteni ljudje. Žrtve, ki so jih zanje sponzorji napravili, skušajo hitro vračati in nikjer niso v nepotrebnem breme. Naj bi se našlo še toliko dobrih src med ameriški Slovenci, da bomo mogli ustreči vsem tem, ki prosijo.

Vsa sporočila pošiljate kar na urad Lige 10316 Barrett Ave., Cleveland, Ohio, denarne prispevke pa na glavnega blagajnika Mr. John Zalar, KSKJ, Joliet, Ill. Tudi podpisani predsednik Vam bo hvaležen, če ga boste ob priliki obvestili kako ta dobrodelna akcija pri Vas napreduje in koliko ste mogli prispevati.

Cleveland, O., 20. septembra 1949.
Škof Dr. Gregorij Rožman, pokrovitelj
Mnsgr. John Oman, predsednik glavnega odbora.

Kdo bo mogel sprejeti moža begunca?

Mož šestdesetih let, ki je bil v starem kraju dober posestnik v bližini Ljubljane, je izgubil sponzorja. Je še zdrav, le vsled prestanega trpljenja sedaj malo oslabiljen, pa zmožen za navadna dela. Ker je brez vsake svoje krivde ostal brez strehe in si ne more takoj dobiti druge zaposlitve, prosi Liga zanj dobre naše ljudi, da bi ga kaka družina sprejela za par tednov na hrano in stanovanje, da bi si med tem poiskal delo in zaslužek. Kar Ameriški Domovini ali pa Liginem uradu na 10316 Barrett Ave. naj sporoči ali javi teledonično na PO 6887 kdor bo tako dober, da bi v tem slučaju mogel pomagati dobremu možu.

SHEBOYGAN, Wis. — Po večletnem bolehanju je umrla Mary Fedran, doma iz Ljubnega, Štajersko. Prejšnja leta je živela v Milwaukee, ko se je poročila, se je pa preselila v Sheboygan.

IZ RAZNIH NASELBIN

PULLMAN, Ill. — William Knaus, star 35 let in rojen v tej naselbini kot sin družine Joe Knaus, je 2. sept. storil tragično smrt na kanadskem jezeru 90 milj jugovzhodno od mesta Sbo. On je služil kot uradnik pri zveznem arzenalu v Detroitu. On in njegovi prijatelji so šli z letalom na ribolov. Ko so hoteli privezati vodno letalo, je bil William naprošen, naj vrže vrva na obrežje. Prišel pa je prebližu vrtečega se propelerja, ki ga je zadel v glavo in zbil v jezero. Njegovo truplo so našli šele čez osem dni, ko so kanadski državni policaji že obupali, da bi ga našli. Pripeljano je bilo domov v Pullman in pogreb bo 13. sept. Zapušča starše, sestro in brata.

ST. LOUIS, Mo. — Dne 3. sept. je v bolnišnici umrl George Mihelich, star okrog 70 let, doma od Suhorja, Bela Krajina, samski. Tukaj ne zapušča soderodnikov.

Težke posledice premogarske stavke

Železnice že odpustčajo tisoče delavcev — Premogarji so odločni in prepričani, da ni drugega izhoda.

Pittsburgh, Pa. — Splošna stavka premogarjev ima že svoje težke posledice. Čeleznice, ki prve čutijo ustavitve produkcije premoga, že objavljajo, da bodo morale začasno odpustiti na tisoče delavstva, ker nimajo transporta premoga. Premogarji vedo, da jih čakajo črni dnevi, še bolj pa to čutijo njihove žene in gospodinje. Ze doslej so od junija sem delali le po tri dni, ker ni bilo pogodbe. To je pomenilo polovico manjše dohodke za premogarske družine. Sedaj pa še stavka. Težko breme pa nosijo premogarji s trdno odločnostjo in prepričani, da ni drugega izhoda. Smatrajo, da je bil socijalni fond najboljša pridobitev njihove unije in tako dragocena za njihovo življenje, da morajo uporabiti vse moči, da jo obdržijo. Smatrajo, da so podjetja nelojalno ravnala, ko so plačila ustavila sredi pogajanj in zlorabila dobro voljo unijskega odbora, ki je letos izjemoma pristal, da se delo nadaljuje tudi v času, ko ni še bilo nove delovne pogodbe.

NOVI GROBOVI

Ivana Znidaršič V tork zvečer je reminula Ivana Znidaršič, stanujoča na 450 E. 160. St. Pogreb oskrbuje železov pogrebni zavod. O času pogreba in drugo bomo še javili.

Nemčija hoče postati član nove Evrope

Bonn. — Novi nemški kancler Adenauer je objavil članek, v katerem pove program nove zapadno nemške vlade. Adenauer pravi, da se bo nova Nemčija borila proti nacionalizmu. Storila bo vse, da se Nemčija čim prej socijalno in gospodarsko opomore in vključi v družino evropskih narodov. Nemčija hoče biti trdnjava nove združene demokratične Evrope.

Razne najnovjše svetovne vesti

FLUSHING MEADOW, N. Y. — Četrta glavna skuščina Zveze Narodov je izvolila za predsednika, šefa filipinske delegacije Karla P. Romulo. Romulo je v nastopnem govoru pozval 1,000 delegatov, ki zastopajo 59 držav, naj delajo tako, da bo skupščina zaslužila ime "skupščina miru."

BONN, NEMČIJA. — Dr. Adenauer je sestavil svojo vlado in se predstavil začasnemu parlamentu. Rekel je, da se bo njegova vlada borila za to, da bo v Nemčijo vključen tudi njen vzhodni del in da bo vsa združena Nemčija postala član nove demokratične združene Evrope.

LONDON, ANGLIJA. — Z ozirom na znižanje vrednosti funta so britanski železničarji postavili zahtevo, da se jim morajo zvišati plače za 1 funt 40 tedensko. Vlada se bori proti zviševanju plač, pa bo komaj mogla zavreti ta tok, ker bodo takoj poskočile cene kruha.

PRAGA, ČESKA. — Poleg duhovnikov je češka komunistična vlada zadnje tedne aretirala in spralla v zapor nad 200 katoliških lajkov. Hoče zlomiti vsak odpor proti novemu zakonu, ki bo postavil Cerkev popolnoma pod kontrolo komunističnih oblasti. Vlada izvaja tudi obsežne čistke v vrstah komunistične stranke. Zaprtih je nekaj najvišjih stranknih funkcionarjev, ki jih dolže, da so bili "izdajalci" in "špijoni."

PITTSBURGH. — Ker ni upanja, da bi se uredil spor med jeklarsko industrijo in unijo mirnim putem, so podjetja že odredila priprave, za ustavitve obratov. Predsednik jeklarske unije je sklical 170 članov stavkovnega odbora k seji, ki naj določi vse podrobnosti za stavko in med stavko.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Slike v Euclidu — Mr. Grdina sporoča sledeče: Dogovorili smo se za slikovno predstavo Euclidu, v domu na Recher Ave., za v petek 23. ob 7:30 zvečer, na vrtu, ali v dvorani. Zbirka slik bo zanimiva. Mnogo se bo videlo takih domačinov, ki jih že dolgo ni več med nami. Vsa zgodovina Euclidskih privedite bo na platnu.

Mošt je že tukaj — Pravijo, da bo letos fina kapljica! Korošec Winery ga že stiska. Naročite ga zdaj, da ga dobite pravočasno v klet. Tudi sode dobite tam, če se zglasite na 6629 St. Clair Ave. ali pokličite EN 2233.

Je zopet pri delu — Dobro poznani rojak Frank Longar, 6630 St. Clair Ave., je zopet v svoji popravljalnici čevljev, kjer vam postrže v vaše zadovoljstvo, najsi bo s finim delom ali zmernimi cenami. Njemu pomaga nedavno došli iz Evrope Mirko Glavan, ki se je v letih 1944 in 1945 odlikoval s tem, da je rešil več ameriških letalcev, ki so bili primorani pristati na jugoslovanskem ozemlju. Z njegovo pomočjo so se potem vrnili v Ameriko in so mu še danes hvaležni. Za vse to ima Mirko uradne listine.

V bolnišnici — Alica Royce iz 1269 Norwood Rd. se nahaja v Charity bolnišnici, kjer je srečno prestala operacijo. Začasno obiski niso dovoljeni.

V bolnišnici — V Glenville bolnišnici se je podala Mrs. Margaret Jartz iz 7009 Hecker Ave. Nahaja se v vardi 1. Obiski so dovoljeni od 2 do 3 pop. ter od 7 do 8 zvečer.

Maša za vojaka — V petek ob 8:30 bo darovana v cerkvi Marije Vnebovzete maša za pok. Rudy Korena v spomin 5. obletnice njegove smrti.

Na operaciji — Peter Werlich iz 16011 Arcade Ave. se nahaja v Doctors bolnišnici na 12345 Cedar Ave. v svrhu operacije.

Zemljevid varde — V našem uradu imamo razobešen zemljevid nove 23. varde. Lahko si ga ogledate. Lahko tudi vsakemu povemo, v kateri precimkt spada njegova ulica. Ta nova varda zdaj seže na zapadu od 40. ceste, gre po Payne Ave., do 55. ceste, po 55. cesti dolj do Superior Ave. in po Superior od 79. ceste in po 79. cesti dolj do jezera. V novi 23. vardi so razdeljeni precimkti tako, da ni v nobenem več kot 400 volivcev. Zemljevid nam je iz prijaznosti preskrbel mestni odbornik Edward J. Kovačič, za kar mu najlepša hvala.

Kopači antracita tudi stavkajo

Scranton, Pa. — 80,000 premogarjev, kopačev antracita, je stopilo v stavko iz simpatije z drugimi premogarji. Dasi ti premogarji niso direktno prizadeti, ker so podjetja ustavila vplačila v rudarski fond, vedo, da bodo tudi oni prišli pod udarec, če se vprašanje splošno pravilno in za rudarje ugodno ne reši. Zato so tudi oni izostali od dela.

DAJ BRAT, DAJ SESTRA, SPOMNI SE BEGUNCEV S KAKIM DOLARJEM

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVRO, Editor) Cleveland 3, Ohio
 6117 St. Clair Ave. Henderson 0628
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA
 Za Zed. država \$8.50 na leto;
 za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto.
 Za pol leta \$6.00, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES
 United States \$8.50 per year;
 \$5.00 for 6 months; \$3.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$10 per year, \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

SEPTEMBER						
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
					1	2
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Entered as second-class matter January 6th 1906, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

No. 185 Wed., Sept. 21, 1949

O naši dolžnosti in slabosti

Zadnjič smo kratko pregledali komunistična glavna orožja, ki se jih poslužujejo, da bi zavladali svet, da bi premagali Kristusa na zemlji, da bi iztrebili krščansko kulturo in po vsem svetu začeli nov paganski, materijalističen vek.

Če smo iskreni, moramo reči, da so komunisti neverjetno spretni, vztrajni in požrtvovalni borci. In uspeli so. Uspeli so žal že v velikem delu sveta tako, da so dobili popolno svetno oblast in neomejeno gospodarijo. Uspeli pa so, lahko rečemo kar povsod in tudi v takozvanem krščanskem, demokratičnem svetu v veliki meri v tem, da so izpodkopali krščanski red. Tam, v tistih poljih, v tistih pogledih moramo biti pozorni. Tam moramo biti odločni, da se vsa nesreča poganškega komunističnega reda ne zruši tudi na nas in naše otroke. Pozorni in borbeni naj bi bili tudi posebno ljudje, kristjani in katoličani v Ameriki, ki je sedaj stebler svetovnega demokratičnega in krščanskega reda na svetu, stebler svetovne moči, ob katerem se odbijajo valovi komunističnih napadov naprej proti zapadu in vzhodu za zavojevanje vsega sveta.

Dolžni smo biti pozorni še posebej kot Slovenci. Naša domovina je po tuji krivdi postala žrtev komunistične tiranije. Naša domovina je pokrita s krvjo mučnikov. Naši najbližji sorodniki, prijatelji in znanci so življenje izgubili v komunistični revoluciji v Sloveniji. Gozdovi in kraške jame in naša polja so posejana s trupli naših mučnikov za Križ in Boga, za svobodo v krščanskem redu življenja. Naša naloga ni samo, da Ameriko pred komunističnim obvarjemo, mi smo dolžni tudi, da delamo za rešitev domovine, dolžni po vezeh krvi, ki nas vežejo s starim krajem in slovenskim narodom. Dolžni smo odločno nastopati, ker je velik del Slovencev v Ameriki izdal domovino in se priključil njenim krvnikom, komunističnim revolucionarjem in zatiralcem. Amerika mora vedeti in čutiti, da nismo vsi Slovenci komunisti, ne komunistični sopotniki, da smo odločni pristaši njene demokracije iz globokega katoliškega prepričanja, iz globoke vere naših očetov.

Dolžni smo biti živahni in odločni protikomunistični delavci, ker imamo neposredne, sedanje, žive zglede kaj komunističen red v življenju pomeni. Mi vemo na tem kar se je v Sloveniji zgodilo in Evropi zmaguje, kako je tam komunistična laž prodrla, kako je svet prevarala, kako je komunistična korajža, drznost zmaga, milijone podjarmila in postala strahotna sila sedanjega sveta in dobe. Mi se ne moremo več izgovarjati, da nismo mogli vedeti. Saj nas posledice komunistične zmage po glavi bijejo.

Iz vseh teh razlogov moramo pogledati okoli sebe, da spoznamo nevarnost, da spoznamo kje smo sami slabi in neodporni proti komunističnim nakanam. Samo par teh slabosti naj omenim.

Iz družbenega življenja so pregnali mir. Nastala je borba vseh proti vsem, sovraštvo vsakega proti vsakemu. Je sovraštvo med stanovi, mesto, da bi bilo složno prizadevanje za skupni uspeh dobre proizvodnje, ki jo skupno dajejo delo in kapital, delavec in delodajalec. Sovraštvo v politiki so stopnjevali do take višine, da se ne poslužujejo več pametnih razlogov in prepričavanja, ampak so sredstva likvidiranja, ubijanja političnega nasprotnika že kar vsakdanja povsod kjer komunisti vladajo.

V javnem življenju se šopiri laž celo v demokratičnih deželah. Le spomnimo se kakšne obljube so bile dane narodom sveta v Atlantski karti glede starih osnovnih varnostnih poedincem in narodom in kako je bil svet pozneje razočaran, ko se te obljube niso prav nič izpolnile. Mnogi narodi upravičeno trdijo, da so bili izdani prodani. Angleška javnost še danes ni zvedela, da je angleška armada izročila 10 tisoč slovenskih mladeničev titovskim krvnikom v pokolji. Ko je bilo v angleški spodnji zbornici stavljen vprašanje glede tega, je državni podtajnik izjavil, da je bilo izročenih vsega 900 domobrancev in ustašev. Lagal je. Če javno življenje ne prenese več resnice, je to že znak, da se je močno oddaljilo od zdravih demokratičnih načel in da postaja godno za nasilje.

Zato se zdi tudi kar nekam samoumevno, da v javnem življenju sila izpodriva pravico. Milijonom so se napravile težke vnebovpijoče krivice. Nič se ne zmeni, da bi jih popravil. Politični, gospodarski, kulturni in verski nasprotniki komunizma so bili med vojno razglašeni za izdajalce, za kolaboraterje z nacisti in fašisti. Nič se do danes ni potrudil, da bi z mnoto, ki je nastala iz komunistične laži razčistil in krivico popravil.

Imeli smo sicer po drugi svetovni vojni ustanove za pomoč in dobrotelost iz javnih sredstev v obsegu in obliki kakor jih svet še ni poznal. Toda iz ogromnih sredstev

UNRRE so levi del znali dobiti komunisti zlasti Tito, da je spremil svojo armado in OZNO ter delno povrnil Sovjetski Uniji njene dobave partizanov med vojno.

Svet ne pozna dejanskega usmiljenja za žrtve komunistične revolucije v Evropi. Leta in leta jih pusti v bedi in pomanjkanju in zaničevanju v taboriščih. O kako težko delo imajo tisti, ki se bore zanje. Saj sami veste, saj ste v veliki meri tudi katoliški slovenski Amerikanci med njimi. Saj sami veste koliko ste se morali prizadevati, koliko ste morali žrtvovati, da ste iz svojih skromnosti zbirali, da ste vsaj najhujše rane celili in sprejem beguncev v Ameriki izvojevali. Čast in hvala vsem, ki so pri tem pomagali. Ali tu hočem poudariti, da svet na splošno, tisti svet, ki je v trenutku našel milijone in milijarde za vse druge namene in bi prav tako, lahko rešil vse komunistične preganjance s potozo peresa, še štiri leta "rešuje" tu vprašanje in pusti, da ljudje ginejo v trpljenju, ko bi lahko bili že delovni člani svobodnih ljudstev in dežel. Tudi to pomanjkanje smisla za te trpinje je že sad komunističnega podminiranja javnega mnenja, javne vesti.

Vsak ima svoj del dolžnosti, da se take pomanjkljivosti popravijo.

Dr. J. B.

BESEDA IZ NARODA

Narodni jubilej v Collinwoodu

Collinwoodska naselbina v okrožju Holmes Ave. proslavi v soboto dne 24. in nedeljo 25. sept. t.l. 30 letni jubilej Slovenskega doma na Holmes Ave. Program je v rokah večšega direktorja Frank Matoha in v pomoč so mu tudi druge direktorske moči. V podrobnosti se ne bom spuščal — bo že kdo drugi o tem poročal. Zdi se mi potrebno, da se nekoliko ozremo nazaj in si obudimo spomine na preteklost, ki je povezana s to narodno ustanovo, katera je bila prva zrajena v državi Ohio.

Dne 19. avgusta 1919 je bil dograjen in otvorjen Slovenski dom na Holmes Ave. Pionirji pripovedujejo, da je bil deževen dan, toda poln veselja in živahnosti. Pevsko društvo Soča je bila ona sila, ki je dala inicijativo za graditev te narodne stavbe. Zdi se mi, da je pionirski pomenek resničen, ko se ga večkrat sliši: "Če ne bi bilo Soče, ne bi bilo Slovenskega doma na Holmes Ave." Čast preostali pionirjem za njih plemenitost in narodno zavednost.

Ne želim tukaj opisavati pričetno zgodovino Slovenskega doma, ker to sem storil pred desetimi leti v izdaji "Spominski knjige" ob 20 letnici jubileja. Omejiti se hočem samo na dobo mojega tajništva od leta 1935 in do konca leta 1948, ko sem prenehal bil aktiven pri tej narodni ustanovi.

Že prvi teden moje tajniške izvolitve leta 1935 so se pokazale posledice in neprilike s postavitvami, katere se niso, ne vem zakaj, upoštevale. Radi netočnih poročil na državo je bila odzeta poslovnica, novo vpeljani prodajni davek ni bil pripravljen in mti plačan. Blagajna popolnoma suha. Pri SDZ več let zaostale obresti in na davčnem uradu več let neplačani davki. Dolg se je tekotom nekaj let pomnožil iz \$18,000.00 na skoro \$26,000.00. Poleg tega dolga je bil še poseben dolg \$7,500.00 na stanovanjski hiši pri North American banki, ki je bila istočasno v likvidaciji. Finančna situacija za obupati. Vsak je zahteval svoje, blagajna pa na ničli. Po naselbini se je sušljalo, da bo vse prodano. Brezdele v naselbini in depresija v deželi je položaj še poostriala. Novo izvoljeni direktorji zavedajo se težkega položaja, si je zavihal rokave in šel na delo. Došeči je bilo potreba kompromis z onimi, ki smo jim dolgovali. V tej pričetni akciji imajo mnogo zaslug Jim Šepica, Anton Jerman, Mrs. Mary Jerman, Frank Znidaršič, Lojze Jarkič, John Copić, Mrs. Frances Martinjak in Frank Kocin. Glede državnih poslovnic in ureditev legalnih zadev se ima korporacija zelo veliko zahvaliti John Lokarju ml., ki je bil istočasno bailliff pri sodniku Frank J. Lau-

shetu. Žrtvovali so mnogo časa in brezplačenega dela.

Da smo Slovenski dom ohranili gre velika zahvala treznemu razumevanju glavnega odbora Slovenske dobrodelne zveze, ki je pristala na kompromis radi odplačila na zaostale obresti in dolg. SDZ nam je šla toliko na roko, da je za korporacijo plačala vse zaostale davke in jih pripisala dolgu. S tem si je korporacija prihranila lepo vsoto denarja. Razumljivo, korporacija pa je tudi držala dano obljubo in redno plačevala odločeno vsoto, čeprav težko, ker smo morali poleg tega plačevati druge račune, ki so bili storjeni pod prejšnjo upravo.

Komaj smo uredili zadevo s Slovenskim domom, je že prišla tirjatev za stanovanjsko hišo, ki je bila last korporacije. Če bi pustili, da bi se hiša prodala, ker na njej je bilo več dolga, kakor je bila istočasno vredna, bi primakljaj bil pripisan na Slovenski dom. Radi ali ne radi mogli smo poseči tudi v to smer še posebno, ker so trije delničarji osebno z obveznicami jamčili za plačilo dolga. Direktorji je stisnil glave skupaj in naprosil Mr. in Mrs. Antona Jermana za \$4,000 posojila. Drage volje sta to storila, to tembolj, ker sta bila oba direktorja korporacije. Okrog delniških društev smo dobili zamrznjen denar in z Jermanovo gotovino smo tudi hišo pred prodajo rešili. Pokojni Dr. Seliškar nam je šel tozadevno na roko. Stiskali smo vsak cent in plačevali na dolg. Skrbno se je gospodarilo in najnujnejše popravilo.

Da pa smo bili kos tej težki nalogi, je bilo potreba ves upravni sistem reorganizirati in dobiti zanesljive ljudi. Ker je bilo edino delo za dobiti pri WPA se je z lahkoto dobilo oskrbnika v osebi Frank Walterja. Bil je vseskozi dober oskrbnik do časa, dokler mu nisem jaz pred dvema leti izročil tajništva, v katero sem ga uvedel. Po predelavi posloja l. 1939 smo dobili oskrbniško pomoč v osebi John Malovrhá, ki je upravljal svoje delo v splošno zadovoljstvo.

Ko smo leto 1939 pričeli z graditvijo prizidka smo med tem časom popolnoma plačali stanovanjsko hišo, dokupili in plačali lot poleg Slovenskega doma in zmanjšali dolg pri SDZ iz \$26,000.00 na \$20,000.00.

Prizidek je bil k stavbi neobhodno potreben in proračun je bil nad \$24,000.00. Zopet smo pričeli brez denarja in zopet sta bila naprošena za posojilo Mr. in Mrs. Jerman za toliko kolikor nam je manjkalo k posojilu, ki nam ga je SD ponudila. SDZ nam je dala poleg že dolgovanih \$20,000 dodatnih \$12,000, tako da smo bili pozneje Zvezi dolžni \$32,000.

Meseca novembra leta 1939

je bil dozidek dograjen. Takoj se je poznalo, kako prav je imel direktorji, ki je tako došlo. Dohodki so se skoro podvojili poleg boljše postrežbe, ki se je našim društvom nudila.

Pozneje je bila naprodaj poleg Slovenskega doma dvanadstropna hiša, katero je korporacija kupila za \$8,000.00. V ta namen je izdatno vsoto posodil John Asseg iz Holmes Ave. V malem času je bila tudi ta hiša plačana tako, da je korporacija na obeh straneh zgradbe lastovala stanovanjske hiše ne toliko radi potrebe ampak radi varnosti slučajnih pritožb radi aktivnosti v domu. Kakor hitro smo dolgove manjšali in k stavbi nova posestva prikupovali, se je pričela vracati v naselbino zaupnost in zainteresiranost do Slovenskega doma.

Posebno so priznanja vredni direktorji pod predsedstvom Jim Šepica, Anton Jermana in Frank Znidaršiča. V mislih imam vse direktorje, ki so bili med tem časom pod vodstvom zgoraj imenovanih direktorskih predsednikov.

Da pa se je vse to pravilno in pošteno završilo gre velika zahvala Domovim uposlenecem in sicer Frank Waltar, Gust Kabay, Anton Kastelcu, Jošku Jerkiču, John Malovrhu, Uršuli Čopić, Mrs. Spilar in John Sedelju. Na samo eden, ampak vsi so pripomogli do velikega uspeha. Res je, da so bili plačani, toda poštenost je ono, ki jih je vse skozi odlikovala.

Moje poročilo ne bi bilo popolno, če se ne bi dotaknil naših dobrih delniških društev, ki so bila vsa pripravljena žrtvovati, da se je narodni dom ohranil. Tudi Monsignor Vitus Hribar ima mnogo zaslug, da se je vse tako posrečno izteklo, ker on nam je bil vedno na uslugo in celo društvom, ki so radi nasprotnost proti domu pod cerkvi zborovala jim je priporočil, da naj gredo v Slovenski dom zborovati. Dovolil mi je, da sem šel osebno na društva, ki so pod cerkvijo zborovala apelirati naj se povrnejo v Slovenski dom. Uspel sem, jih pregovoril in danes imajo ta društva največje zastopstvo v direktoriju. Stalo je mnogo truda, toda ni mi žal stopinj, ki sem jih naredil v tej narodni smeri, čeprav sem bil pozmeneje z razočaranjem in nehalno plačan. Dobro vem, da smo vsi prejšnji dolgoletni direktorji z onimi, ki so za nami poprijeli, veseli tega jubilejnega dogodka, ki se bo praznoval prihodnjo soboto in nedeljo.

V ponos in čast si štejem, da sem ob koncu mojega termina meseca decembra lanskega leta napravil zadnji ček za \$3,000, ki je plačal ves dolg pri korporaciji Slovenskega doma. Kakor mi je bilo težko ob pričetku mojega tajništva, tako mi je bilo ljubko in sladko pri srečanju da sem izpolnil obljubo delničarjem ko smo plačali vse in ohranili narodno stavbo našim narodnim, kulturnim, prosvetnim in podpornim organizacijam. S tem činom smo izbrisali pretečo sramoto dični naselbini, v kateri naši ljudje lastujejo lepe domove. Ne želim, da me kdo napačno razume. Ni vse to moja zasluga. Privažam si jo le mal del, ampak za sluga gre vseveč drugim direktorjem, delniškim društvom, delničarjem in delničarkam in drugim prijateljem, ki so to narodno stavko podpirali. Ne direktorji ampak narod je plačal dolg.

Zivo mi je še v spominu, kako smo ob času, ko smo bili do vseh v dolgu prošili delničarje naj sprejmejo v direktorij medtem, ko so se sedaj, ko je Dom plačan, z veseljem prijavi da nadaljujejo tam, kjer smo mi popustili. Sedaj je lahko gospo-

ČE VERJAMETE AL PA NE

Sonce se je bilo že izmotalo iz prostrane prerije in se je pripravljalo, da prižge vse svoje kandelabre, ko sem dvignil k sebi svoj mali kovčeg in se pripravil, da stopim s farne na svobodna kanadska tla. Še enkrat sem segel z očmi čez široke konjske hrbte in naravn korak kar čez polje v ono stran, kakor mi je bil doležil hlapec še v soboto. V kačo, kjer sem pustil skoraj svoje roke ob vevnici, ko sem dva jutra metal pšenico na vozove, se niti ozrl nisem. Jo gledal! Nehote sem pa segel s pogledom v ti sto fliko, kjer je malo manjkalo, da nisem začel kopati kamenja iz tal. Pogledaj sem, če mi ne preti od one strani kak roj komarjev. Nekdo bo moral priti po rovnico, ki sem jo pozabil tam. Zarjavela bo v rosi in dežju. (Gospodar Lojze bi jo morda lahko porabil, če bi jo imel.)

Nikogar ni bilo, ki bi slonel ob plotu in ga obilval z milimi solzami za menoj. Nikogar, ki bi za spoznanje poprijel moj kovčeg in me pospremil za streljaj, dva. Nikogar ni bilo, ki bi si obrisal ob hlače desnico, potem mi jo pa ponudil v slovo. Da mi bil vsaj kdo, ki bi rekel ob slovesu, kakor je spregovoril stari Susman na Menišiji svojemu sinu Francetu, ko je odhajal prvič v slavonske šume, da bo tam tesarjem kahal poletno in vzdrževal v kolibi večer ogenj: "France, sin moj, Boga se boj, pa krav se ahtaj, ko boš hodil po svetu, da veš."

Morda so oprezovali pri oknih in mi privoščili, kakor mi je opletal okrog mog kovčeg. Če bi vedel, da zijajo za menoj, bi se obrnil nazaj in jim jezik pokazal. No, saj me ne bodo več videli, dobro jim bo delo, če si me še enkrat ogledajo. Ne mene ne podobnega z Menišije ne bodo več imeli, da bi jim vstajal ob štirih zjutraj, ali pa da bi dariti, ko ni dolga in je denar na razpolago.

Nekaj pogrešam pri korporaciji, kar bi bilo neobhodno potrebno, da bi obstajalo. Po smrti Mrs. Frances Martinjak je gospodinski klub prenehal. Nobena direktorica ni kazala zanimanja, da bi se obdržal, čeprav je ravno tako potreben kakor dober gospodarski odbor. Ni zamere onim, ki so samo par let v direktoriju, toda upravičeno pa bi se zahtevalo od direktoric, ki so že več zaporednih let v direktoriju, pa niso ta potrebni klub obržale pri življenju. Mogoče bodo nove, zveže ženske direktorske moči ženski klub reorganizirale in ga prikrojile korporaciji. Mrtva točka biti v direktoriju ni v soglasju zaupanja, ki ga poveri delniška seja.

Ob koncu naj omenim, da ima sedanjji direktorji precej mladih direktorjev, ki so vse hvale vredni. Direktorski predsednik tukaj rojen mož v osebi Franka Černe je nekaj izrednega in dobrega materiala. Mož je značajan, razumen, dober gospodar in redkost med našo tukaj rojeno mladino. Tudi Frank Urbančič je dober direktor mlajše generacije, ki razume taktiko starejših direktorjev. Tudi ostali direktorji uživajo zaupanje med delničarji, posebno se med njimi odlikujeta Steve Mejak, predsednik gospodarskega odbora in Anton Skapin, direktorski podpredsednik.

Dragi delničarji, v soboto in nedeljo je dan, kateri mora biti v veselje vsakomur. Vaskega delničarja sveta dolžnost je, če ni radi važni zadržkov zadržan, da poseti to proslavo in se pridruži direktorjem in častnim gostom in z njimi gostuje, (Dolje na 3. strani.)

z rovnico v roki deval ta svet narazen. Na tepko naj se vsedejo, če se hočejo, Kanadci!

Kaj vem, kaj bi jim bil še zažugal, če me ne bi zmotil silen vrišč sem od hiše. Ustavim se in pogledam nazaj. Lep prizor se mi je nudil, kakršnega ni videti vsak dan. Sem od hiše sta tekla dva in v pila, kakor da bi ju kdo deval vnic iz kože. Bila sta gospodar in hlapec. Bil sem že predaleč, da bi razločil o čem govori tako naglas. Prav za prav, saj je vpijal samo eden, gospodar, hlapec je samo gledal, kako bi kolikor hitro mogoče in brez kakšne večje škode prišel iz gospodarjeve bližine. To je hlapec dokazoval s tem, da jo je vili kar so ga noge nesle sem proti meni, ki sem čakal nanj. Kako bi ne tekel, tudi jaz bi, če bi bil v njegovi koži. Gospodar je namreč vihtel v roki puško in jo od časa do časa nameril na hlapca. Ne vem, kaj je gospodarja motilo, da ni sprožil hlapcu v hrbet, dokler ga je še videl pred seboj. Saj ga ne bi mogel zgrešiti. S puško bi bil lahko napravil tako, kakor je stari Gašpari v Sevščku, ki je streljal na jato vrbavičev v grmu: s puško je kar pomel in sprožil, kot bi imel metlo v roki.

Gospodar je vihtel puško in vpijal, kakor bi mu hotel kdo hišo zažgati. Za njim so pritekli iz hiše otroci in žena in kakor sem videl po obnašanju, so bili vsi na gospodarjevi strani. Ne morem pa za gotovo reči, če so ploskali ali ne.

Hlapec se je dobro držal in ni odnehal priti čim prej in čim dlje od hiše. Kakor bi mu nekaj reklo: odrin, odrin, odrin — od kraja proč. . .

Ker s hlapcem še nisva bila dosti poznana, v nikatem sodstvu in ne kako drugače navezana drug na drugega, sem se obrnil, ko sem se enkrat dobera prepričal, da so si v jezici stisnili teaneje kovčeg pod pazduho in začel kazati hlapcu pot, po kateri naj mi sledi. Hlapec je tekel prazen, jaz pa s kovčgom v roki, pa me ni dotekel, vam pravim. Saj sem bil znan na Menišiji, da sem bil za Znidarjevim Jakopom najhitrejši. Znidarjev Jakop je bil prvi, jaz pa drugi. To je bilo, kadar smo tekmovali doli pri Peruncah. Kadar je bilo treba pa pred sovražnikom, sem bil pa jaz prvi, tisto pa že.

Tako sva jo rezala hlapec in jaz drug za drugim tje po Kanadi. Nič nisem gledal kam stopim. Hlapec mi je že prej povedal, v kateri smeri je železnica in tiste sem držal. Zjad šele se mi je posvetilo, zakaj mi je hlapec naročal, naj grem najprej jaz in potem bo šele gospodarju povedal, da odhaja va oba v mesto za delom. On je gospodarja poznal bolje kot jaz, bi rekel. Po gospodarjevem nisva zaslužila drugega kot nekaj zrn svinca med rebra, ki ga puščava zdaj na pomlad samega. Meni je ni bilo zamere, ki sem komaj dobro prišel, če grem kar zopet proč. Ampak hlapec, ki ga je gospodar krmil vso zimo, da ga zdaj ob največjem delu pušča samega. Meni je bilo žal, da je tako prišlo, pa ki je morda gospodar mislil, da sem jaz hlapca odpeljal. Pa je bilo ravno obratno, hlapec mi je rekel, da sem aboten, če bom tukaj garal po 20 ur na dan za en dolar, pa vse frej, luč in seno.

No, zdaj je, kar je in ne kaže drugega, da prideva čim prej gospodarju izpred oči. Dolgo je vzelo hlapca, da me je došel in mi ves zasopel povedal, da gospodarja ne bo za nama, da hodi lahko bolj počasi. Povedal mi je, kako se je gospodar razljutil, ko mu je odpovedal službo, da je v hudi jezi skočil po puško in bi bil gotovo streljal, da je ni pravočasno vili od hiše on, hlapec.

JETNIK V GORAH MESECA

Bridges — Anžič

Gospod Bryson ni nikoli veliko govoril, to pot je pa Bart le bil deležen pohvale.

"Dober fant si! Vedel sem, da se lahko zanesem nate!" mu je rekel oče in Bart je bil tako vesel, kakor da je prejel odlikovanje.

"Kdo pa je to?" vpraša oče, ko zagleda Arukija.

"Mož, ki nam bo pokazal pot v Kasorovo vas, očka. Bil je že tam kot suženj in ne bo žalosten, če dobi nekaj svoje lastnine nazaj."

"Izvrstno!" pravi gospod Bryson toplo. "Pelji ga v moj šator, da se o vsej zadevi pogovorimo."

Aruki ni pretiraval, ko je rekel, da pozna Kasorovo trdnjavo. Razložil je, da leži vas skozi stezo v Gore meseca. Na treh straneh jo strážijo strme skalne stene, sprejaj pa močen plot iz kolov.

"Dobro se vojskovati na tej strani ne," pravi Aruki. "Kasorovo vas pobiti vse, preden vi priti blizu."

Gospod Bryson nagubaničelo. "Kaj pa naj potem storimo? Ali tudi ni mogoče najti prehoda čez gore, ki stoje okoli vasi?"

"Ena pot biti, bas," odgovori Aruki in njegov zgrban, mali obraz se maenkrat zresni, glas pa postane čisto drug. "Toda pot ne jako lepa."

"Ni ne da, če bo treba malo po vrvi," pravi gospod Bryson; "da bi jo le mogli rabiti."

Komaj viden smehljaj sprelati Arukijevo obraz. "Slabše ko vrv, bas. Ta po tagati!"

"Tagati" pomeni isto kar začarano, pa gospod Bryson se ni smejal. Preveč je poznal Afriko in v vedel, kakšne prečudne reči se včasih dogajajo v sreči črne celine.

"Tagati!" ponovi za Arukijem. "Ali potem ne boš hotel iti, Aruki?"

"Jaz sam iti ne," odverne mali črni mož. "Toda jaz ne toliko bati, ako beli bas iti tudi!"

"Dober mož si, Aruki," pravi Bartov oče. "Toda našim nosačem ne smemo o tej stvari ni ti besedice črhiniti. Pazi, Aruki, da ne boš o tem nikoli govoril!"

"Jaz paziti," objubi Aruki, "toda jaz misli, oni kmalu spoznati sami, ko mi biti tam. To jako slab kraj," dostavi resno.

Gospod Bryson ga začne zdaj izpraševati, obenem pa si riše na košček papirja približen načrt. Ko so čez eno uro pogovor dovršili, se je Bartu zdelo, da pozna tisti kraj skoraj tako natančno, kakor da je bil že kdaj tam.

Naslednje jutro so se napotili dalje. Ko so še dva dni veslali, so zapustili reko ter prodirali po suhem proti modrim višinam, ki so se vzpenjale preko obzorja na vzhodu.

Nekaj časa so hodili po dobro izhojeni poti, ki je vodila proti Kasorovi trdnjavi, nato pa jo zapustili in se popeli na komaj vidno stezo, ki je šla levo od glavne poti. Aruki jim je pojasnil, da jih bo pripeljal v gore, nekaj milj severno od Kasorove vasi.

Roger je postal oprezen. "Mislim, da si mi pripovedoval o nekem brezličnem brzojavu, ki ga baje imajo ti črnici," reče Bartu. "Če ga res imajo, potem nas bo Kasoro kar lepo počakal, da pridemo v kakšno sotesko, in bo planil na nas."

"Da, lahko bi kaj takega storil, če bi vedel," odgovori Bart. "Pa slučajno za nas nič ne ve. Aruki namreč pravi, da je Kasoro izpraznil vse ozemlje okoli svoje vasi trideset milj na široko, zato ni nikogar, ki bi mu mogel o nas poročati."

Steza se je začela dvigati in videti je bilo, kakor za grebenom, dokler niso štrleli proti modremu nebu le še vrhovi kakor beli stežci sladkorja. Hoja je bila jako naporna, toda kaj je bilo vse to v primeri z zavestjo, da hodijo varno k cilju! Zrak je postal zelo hladno in tretji dan, odkar so zapustili reko, so bili fantje prav zares veseli, da imaj s seboj volnene odeje.

"Štiri tisoč čevljev visoko smo že," pravi gospod Bryson, ko pogleda na svoj žepni barometer. "Ne moremo biti več daleč."

Ob zori so zapustili taborišče, čez dve uri pa so že plezali po pobočju, ki je bilo tako zelo strmo, da so nosači pod svojimi bremenimi komaj dihali. Drevo je zamajalo bojede, nizko grmičevje, velike, od trkljanja uglasjene skale so jim zapirale pot. Na nekaterih mestih so morali plezati po vseh štirih. Bart je opazil, da so fantje jako močejši in plašni. Spomnil se je, kako je Aruki pripovedoval, da je kraj začaran. Pa upal je, da jih strah ne bo preveč zmedel.

Aruki se obrne in iztegne roko. "Fantje, oni ostati tu," reče Brysonu. "Beli bas priti in pogledati."

"Forty, pazi na fante!" pošepeta Bryson. Nato pa gre do on, Bart in Aruki naprej. Roger se je grdo držal, ker ga je bilo nekoliko sram, da je ostal zadaj.

Aruki se je tresel. "To slab kraj," reče potihem. "Jaz ne iti sam."

Grmičevje maenkrat preneha in tako stopijo na golo skalo; spuščala se je na nekakšnem noževan rezilu, ki je bilo podobno robu velikega ognjenikovega žrela. Nekoliko pod to ostrino pa je zijalo žrelo črne jame in prav semkaj jih je Aruki peljal.

"Vi hoditi nalanko," jim pošepeta. Sledijo mu v jamo, ki je bila, kakor je Bart spoznal, bolj predor ko jama. Nekaj mu zaškrpije pod čevlji in ves se strese od gnusa, ko zagleda, da so tla nastalana z obledelimi kostmi. Svetloba postane močnejša in tvedaj zapazi, da se je Aruki spustil na kolena in se po vseh štirih plazi dalje. Tudi Bart stori isto.

Aruki se ustavi in isto stori Bart. Pa se tudi mora, kajti če bi naredil le še en korak, bi se prekuonil kar na glavo po policah v prepad, ki je bil globok na stotine čevljev in se izgubljal v strašnih globinah.

"Tam Kasoro vas," pripomni Aruki.

(Dalje prihodnjiš)

NARODNI JUBILEJ V COLLINWOODU

(Nadaljevanje iz 2. strani)

Kakor razumem so bila poslana osebna povabila (mene se je prezarlo) na udeležbo. Prav in lepo bi bilo, da kakor so bile dvorane napoljene ob otvoritvi slavbe, tako naj bodo sedaj, ko se v nasebini praznuje 30 letni jubilej. Pustite predsedke doma — Slovenski dom je last vsega naroda in streha za vsakogar, ki išče v njem narodne utehe.

Joško Penko, nekdanji tajnik.

Vrhovčan: Ko sem jaz na rajšo žel

Barberton, O. — Z veseljem sem sprejel brzojavko IRO pisarne v St. Martinu pri Beljaku, da se naj javim amerškemu konzulu. Končno! Zadeva se je sprožila in sedaj že lahko spravim skupaj svojih sedem sliv. Pri konzulu je šlo gladko in že sem sanjal, da bom svoj god praznoval pri ljubeznivi terti svojejga zeta. Toda človek o brača, Bog obrne, jaz bi pa še dodal: in IRO vse prevrne.

Dne 14. junija t. l. sem se podal s hčerko in njenim možem na pot. Slovo od Kellerbežanov je bilo kratko in težko, saj sem štiri leta poučeval mladino, odkar je pa odšel od nas naš prijubljeni g. župnik Jakop, sem nekako še njega nadomestoval. Še dolgo, dolgo so otroške roke mahale v zadnji pozdrav, dokler ni avtomobil izginil za ovinkom. Zbogom, Kellerberg!

V St. Martinu so še kar hitro raztovorili prtljago in nas namestili v IRO baraki. To je bilo živčava! Prišli so tudi Spigtalci, sami stari znanci. Drugi dan smo zgodaj vstali in kmalu so začeli voziti težko prtljago na beljaški kolodvor. Vse je šlo še srazmeroma hitro, čeprav je bilo več gledalcev kakor pomagačev. Še dopoldne smo zapustili beljaško postajo in jo rezali proti Salzburgu. Še enkrat sem z očmi objel prelepe Karavanke, moj duh pa je spaval k ljubljenskim, ki trpijo za železnim zaveso. Tako blizu smo in vendar tako daleč!

Ne bom opisoval lepote Koroške dežele, ne zanimivosti Salzburške, moje misli so bile drugje. Drugi izseljeni so pa skoraj ves čas gledali skozi okno.

15. jun. popoldne smo prispeli v Salzburg. Ene so nastanili v Lehenar kasarni, m smo kjer smo ostali eno noč. Hčerko in zeta so pa že zjutraj prijeli iskat, kajti onadva sta bila določena za letalo. Dopoldne smo se udeležili procesije sv. Rešnjega Telesa po grško-katoliškem obredu. Sv. mašo pa je za nas opravil g. Vukšinič, potem pa je odšel s transportom v Bremen. Da se bomo tam še srečali, takrat nismo vedeli. Še isti dan smo se preselili v Lehenar kasarno, ki odpravlja transporte. Tam smo ostali cel teden. Eni so hitro zapravili šilinge, ker so nam rekli, da gremo takoj naprej, potem so pa gledali skozi prste, ker ni bilo denarja. Tudi jaz sem bil med tistimi.

V Salzburgu je bilo še kar prijetno, posebno za tiste, ki niso bili tako neumni in so šilinge obdržali. Poznavalci dobre kapljice so koj izvohalo dobro gostilno in so pridno romali tja. Ko se je pa že posušil — (čeprav ni bilo nobene vročine) se je tudi romanje k "Dobri kapljici" ustavilo. V prestolnici Solnograške smo ostali cel teden. Za naše duše sta se zavzela magr. škrlbec in lle Alojzij. Poromali smo tudi k Mariji Plain, kjer je pred 103 leti svetniški škof Martin Slomšek opravil duhovne vaje. Romarsko cerkev opravljajo benediktinci. Maševal je Magr. škrlbec, slovenski pevski zbor pa je pod vodstvom g. Zupana zapel nekaj lepih Marijinih pesmi, ki so bile menihom tako všeč, da so jih po naši morali ponoviti. Ko smo si ogledali zanimivosti samostana, smo se vrnili v Salzburg.

23. junija smo zopet zapustili kasarno in šli na vlak, ki naj nas potegne do Bremena, naše zadnje postaje v Evropi. Končno živčava! Prišli so tudi Spigtalci, sami stari znanci. Drugi dan smo zgodaj vstali in kmalu so začeli voziti težko prtljago na beljaški kolodvor. Vse je šlo še srazmeroma hitro, čeprav je bilo več gledalcev kakor pomagačev. Še dopoldne smo zapustili beljaško postajo in jo rezali proti Salzburgu. Še enkrat sem z očmi objel prelepe Karavanke, moj duh pa je spaval k ljubljenskim, ki trpijo za železnim zaveso. Tako blizu smo in vendar tako daleč!

Ne bom opisoval lepote Koroške dežele, ne zanimivosti Salzburške, moje misli so bile drugje. Drugi izseljeni so pa skoraj ves čas gledali skozi okno.

15. jun. popoldne smo prispeli v Salzburg. Ene so nastanili v Lehenar kasarni, m smo kjer smo ostali eno noč. Hčerko in zeta so pa že zjutraj prijeli iskat, kajti onadva sta bila določena za letalo. Dopoldne smo se udeležili procesije sv. Rešnjega Telesa po grško-katoliškem obredu. Sv. mašo pa je za nas opravil g. Vukšinič, potem pa je odšel s transportom v Bremen. Da se bomo tam še srečali, takrat nismo vedeli. Še isti dan smo se preselili v Lehenar kasarno, ki odpravlja transporte. Tam smo ostali cel teden. Eni so hitro zapravili šilinge, ker so nam rekli, da gremo takoj naprej, potem so pa gledali skozi prste, ker ni bilo denarja. Tudi jaz sem bil med tistimi.

V Salzburgu je bilo še kar prijetno, posebno za tiste, ki niso bili tako neumni in so šilinge obdržali. Poznavalci dobre kapljice so koj izvohalo dobro gostilno in so pridno romali tja. Ko se je pa že posušil — (čeprav ni bilo nobene vročine) se je tudi romanje k "Dobri kapljici" ustavilo. V prestolnici Solnograške smo ostali cel teden. Za naše duše sta se zavzela magr. škrlbec in lle Alojzij. Poromali smo tudi k Mariji Plain, kjer je pred 103 leti svetniški škof Martin Slomšek opravil duhovne vaje. Romarsko cerkev opravljajo benediktinci. Maševal je Magr. škrlbec, slovenski pevski zbor pa je pod vodstvom g. Zupana zapel nekaj lepih Marijinih pesmi, ki so bile menihom tako všeč, da so jih po naši morali ponoviti. Ko smo si ogledali zanimivosti samostana, smo se vrnili v Salzburg.

23. junija smo zopet zapustili kasarno in šli na vlak, ki naj nas potegne do Bremena, naše zadnje postaje v Evropi. Končno živčava! Prišli so tudi Spigtalci, sami stari znanci. Drugi dan smo zgodaj vstali in kmalu so začeli voziti težko prtljago na beljaški kolodvor. Vse je šlo še srazmeroma hitro, čeprav je bilo več gledalcev kakor pomagačev. Še dopoldne smo zapustili beljaško postajo in jo rezali proti Salzburgu. Še enkrat sem z očmi objel prelepe Karavanke, moj duh pa je spaval k ljubljenskim, ki trpijo za železnim zaveso. Tako blizu smo in vendar tako daleč!

Ne bom opisoval lepote Koroške dežele, ne zanimivosti Salzburške, moje misli so bile drugje. Drugi izseljeni so pa skoraj ves čas gledali skozi okno.

15. jun. popoldne smo prispeli v Salzburg. Ene so nastanili v Lehenar kasarni, m smo kjer smo ostali eno noč. Hčerko in zeta so pa že zjutraj prijeli iskat, kajti onadva sta bila določena za letalo. Dopoldne smo se udeležili procesije sv. Rešnjega Telesa po grško-katoliškem obredu. Sv. mašo pa je za nas opravil g. Vukšinič, potem pa je odšel s transportom v Bremen. Da se bomo tam še srečali, takrat nismo vedeli. Še isti dan smo se preselili v Lehenar kasarno, ki odpravlja transporte. Tam smo ostali cel teden. Eni so hitro zapravili šilinge, ker so nam rekli, da gremo takoj naprej, potem so pa gledali skozi prste, ker ni bilo denarja. Tudi jaz sem bil med tistimi.

V Salzburgu je bilo še kar prijetno, posebno za tiste, ki niso bili tako neumni in so šilinge obdržali. Poznavalci dobre kapljice so koj izvohalo dobro gostilno in so pridno romali tja. Ko se je pa že posušil — (čeprav ni bilo nobene vročine) se je tudi romanje k "Dobri kapljici" ustavilo. V prestolnici Solnograške smo ostali cel teden. Za naše duše sta se zavzela magr. škrlbec in lle Alojzij. Poromali smo tudi k Mariji Plain, kjer je pred 103 leti svetniški škof Martin Slomšek opravil duhovne vaje. Romarsko cerkev opravljajo benediktinci. Maševal je Magr. škrlbec, slovenski pevski zbor pa je pod vodstvom g. Zupana zapel nekaj lepih Marijinih pesmi, ki so bile menihom tako všeč, da so jih po naši morali ponoviti. Ko smo si ogledali zanimivosti samostana, smo se vrnili v Salzburg.

23. junija smo zopet zapustili kasarno in šli na vlak, ki naj nas potegne do Bremena, naše zadnje postaje v Evropi. Končno živčava! Prišli so tudi Spigtalci, sami stari znanci. Drugi dan smo zgodaj vstali in kmalu so začeli voziti težko prtljago na beljaški kolodvor. Vse je šlo še srazmeroma hitro, čeprav je bilo več gledalcev kakor pomagačev. Še dopoldne smo zapustili beljaško postajo in jo rezali proti Salzburgu. Še enkrat sem z očmi objel prelepe Karavanke, moj duh pa je spaval k ljubljenskim, ki trpijo za železnim zaveso. Tako blizu smo in vendar tako daleč!

ali iskat, kajti onadva sta bila določena za letalo. Dopoldne smo se udeležili procesije sv. Rešnjega Telesa po grško-katoliškem obredu. Sv. mašo pa je za nas opravil g. Vukšinič, potem pa je odšel s transportom v Bremen. Da se bomo tam še srečali, takrat nismo vedeli. Še isti dan smo se preselili v Lehenar kasarno, ki odpravlja transporte. Tam smo ostali cel teden. Eni so hitro zapravili šilinge, ker so nam rekli, da gremo takoj naprej, potem so pa gledali skozi prste, ker ni bilo denarja. Tudi jaz sem bil med tistimi.

V Salzburgu je bilo še kar prijetno, posebno za tiste, ki niso bili tako neumni in so šilinge obdržali. Poznavalci dobre kapljice so koj izvohalo dobro gostilno in so pridno romali tja. Ko se je pa že posušil — (čeprav ni bilo nobene vročine) se je tudi romanje k "Dobri kapljici" ustavilo. V prestolnici Solnograške smo ostali cel teden. Za naše duše sta se zavzela magr. škrlbec in lle Alojzij. Poromali smo tudi k Mariji Plain, kjer je pred 103 leti svetniški škof Martin Slomšek opravil duhovne vaje. Romarsko cerkev opravljajo benediktinci. Maševal je Magr. škrlbec, slovenski pevski zbor pa je pod vodstvom g. Zupana zapel nekaj lepih Marijinih pesmi, ki so bile menihom tako všeč, da so jih po naši morali ponoviti. Ko smo si ogledali zanimivosti samostana, smo se vrnili v Salzburg.

23. junija smo zopet zapustili kasarno in šli na vlak, ki naj nas potegne do Bremena, naše zadnje postaje v Evropi. Končno živčava! Prišli so tudi Spigtalci, sami stari znanci. Drugi dan smo zgodaj vstali in kmalu so začeli voziti težko prtljago na beljaški kolodvor. Vse je šlo še srazmeroma hitro, čeprav je bilo več gledalcev kakor pomagačev. Še dopoldne smo zapustili beljaško postajo in jo rezali proti Salzburgu. Še enkrat sem z očmi objel prelepe Karavanke, moj duh pa je spaval k ljubljenskim, ki trpijo za železnim zaveso. Tako blizu smo in vendar tako daleč!

Ne bom opisoval lepote Koroške dežele, ne zanimivosti Salzburške, moje misli so bile drugje. Drugi izseljeni so pa skoraj ves čas gledali skozi okno.

15. jun. popoldne smo prispeli v Salzburg. Ene so nastanili v Lehenar kasarni, m smo kjer smo ostali eno noč. Hčerko in zeta so pa že zjutraj prijeli iskat, kajti onadva sta bila določena za letalo. Dopoldne smo se udeležili procesije sv. Rešnjega Telesa po grško-katoliškem obredu. Sv. mašo pa je za nas opravil g. Vukšinič, potem pa je odšel s transportom v Bremen. Da se bomo tam še srečali, takrat nismo vedeli. Še isti dan smo se preselili v Lehenar kasarno, ki odpravlja transporte. Tam smo ostali cel teden. Eni so hitro zapravili šilinge, ker so nam rekli, da gremo takoj naprej, potem so pa gledali skozi prste, ker ni bilo denarja. Tudi jaz sem bil med tistimi.

V Salzburgu je bilo še kar prijetno, posebno za tiste, ki niso bili tako neumni in so šilinge obdržali. Poznavalci dobre kapljice so koj izvohalo dobro gostilno in so pridno romali tja. Ko se je pa že posušil — (čeprav ni bilo nobene vročine) se je tudi romanje k "Dobri kapljici" ustavilo. V prestolnici Solnograške smo ostali cel teden. Za naše duše sta se zavzela magr. škrlbec in lle Alojzij. Poromali smo tudi k Mariji Plain, kjer je pred 103 leti svetniški škof Martin Slomšek opravil duhovne vaje. Romarsko cerkev opravljajo benediktinci. Maševal je Magr. škrlbec, slovenski pevski zbor pa je pod vodstvom g. Zupana zapel nekaj lepih Marijinih pesmi, ki so bile menihom tako všeč, da so jih po naši morali ponoviti. Ko smo si ogledali zanimivosti samostana, smo se vrnili v Salzburg.

23. junija smo zopet zapustili kasarno in šli na vlak, ki naj nas potegne do Bremena, naše zadnje postaje v Evropi. Končno živčava! Prišli so tudi Spigtalci, sami stari znanci. Drugi dan smo zgodaj vstali in kmalu so začeli voziti težko prtljago na beljaški kolodvor. Vse je šlo še srazmeroma hitro, čeprav je bilo več gledalcev kakor pomagačev. Še dopoldne smo zapustili beljaško postajo in jo rezali proti Salzburgu. Še enkrat sem z očmi objel prelepe Karavanke, moj duh pa je spaval k ljubljenskim, ki trpijo za železnim zaveso. Tako blizu smo in vendar tako daleč!

Ne bom opisoval lepote Koroške dežele, ne zanimivosti Salzburške, moje misli so bile drugje. Drugi izseljeni so pa skoraj ves čas gledali skozi okno.

15. jun. popoldne smo prispeli v Salzburg. Ene so nastanili v Lehenar kasarni, m smo kjer smo ostali eno noč. Hčerko in zeta so pa že zjutraj prijeli iskat, kajti onadva sta bila določena za letalo. Dopoldne smo se udeležili procesije sv. Rešnjega Telesa po grško-katoliškem obredu. Sv. mašo pa je za nas opravil g. Vukšinič, potem pa je odšel s transportom v Bremen. Da se bomo tam še srečali, takrat nismo vedeli. Še isti dan smo se preselili v Lehenar kasarno, ki odpravlja transporte. Tam smo ostali cel teden. Eni so hitro zapravili šilinge, ker so nam rekli, da gremo takoj naprej, potem so pa gledali skozi prste, ker ni bilo denarja. Tudi jaz sem bil med tistimi.

V Salzburgu je bilo še kar prijetno, posebno za tiste, ki niso bili tako neumni in so šilinge obdržali. Poznavalci dobre kapljice so koj izvohalo dobro gostilno in so pridno romali tja. Ko se je pa že posušil — (čeprav ni bilo nobene vročine) se je tudi romanje k "Dobri kapljici" ustavilo. V prestolnici Solnograške smo ostali cel teden. Za naše duše sta se zavzela magr. škrlbec in lle Alojzij. Poromali smo tudi k Mariji Plain, kjer je pred 103 leti svetniški škof Martin Slomšek opravil duhovne vaje. Romarsko cerkev opravljajo benediktinci. Maševal je Magr. škrlbec, slovenski pevski zbor pa je pod vodstvom g. Zupana zapel nekaj lepih Marijinih pesmi, ki so bile menihom tako všeč, da so jih po naši morali ponoviti. Ko smo si ogledali zanimivosti samostana, smo se vrnili v Salzburg.

23. junija smo zopet zapustili kasarno in šli na vlak, ki naj nas potegne do Bremena, naše zadnje postaje v Evropi. Končno živčava! Prišli so tudi Spigtalci, sami stari znanci. Drugi dan smo zgodaj vstali in kmalu so začeli voziti težko prtljago na beljaški kolodvor. Vse je šlo še srazmeroma hitro, čeprav je bilo več gledalcev kakor pomagačev. Še dopoldne smo zapustili beljaško postajo in jo rezali proti Salzburgu. Še enkrat sem z očmi objel prelepe Karavanke, moj duh pa je spaval k ljubljenskim, ki trpijo za železnim zaveso. Tako blizu smo in vendar tako daleč!

Ne bom opisoval lepote Koroške dežele, ne zanimivosti Salzburške, moje misli so bile drugje. Drugi izseljeni so pa skoraj ves čas gledali skozi okno.

15. jun. popoldne smo prispeli v Salzburg. Ene so nastanili v Lehenar kasarni, m smo kjer smo ostali eno noč. Hčerko in zeta so pa že zjutraj prijeli iskat, kajti onadva sta bila določena za letalo. Dopoldne smo se udeležili procesije sv. Rešnjega Telesa po grško-katoliškem obredu. Sv. mašo pa je za nas opravil g. Vukšinič, potem pa je odšel s transportom v Bremen. Da se bomo tam še srečali, takrat nismo vedeli. Še isti dan smo se preselili v Lehenar kasarno, ki odpravlja transporte. Tam smo ostali cel teden. Eni so hitro zapravili šilinge, ker so nam rekli, da gremo takoj naprej, potem so pa gledali skozi prste, ker ni bilo denarja. Tudi jaz sem bil med tistimi.

V Salzburgu je bilo še kar prijetno, posebno za tiste, ki niso bili tako neumni in so šilinge obdržali. Poznavalci dobre kapljice so koj izvohalo dobro gostilno in so pridno romali tja. Ko se je pa že posušil — (čeprav ni bilo nobene vročine) se je tudi romanje k "Dobri kapljici" ustavilo. V prestolnici Solnograške smo ostali cel teden. Za naše duše sta se zavzela magr. škrlbec in lle Alojzij. Poromali smo tudi k Mariji Plain, kjer je pred 103 leti svetniški škof Martin Slomšek opravil duhovne vaje. Romarsko cerkev opravljajo benediktinci. Maševal je Magr. škrlbec, slovenski pevski zbor pa je pod vodstvom g. Zupana zapel nekaj lepih Marijinih pesmi, ki so bile menihom tako všeč, da so jih po naši morali ponoviti. Ko smo si ogledali zanimivosti samostana, smo se vrnili v Salzburg.

23. junija smo zopet zapustili kasarno in šli na vlak, ki naj nas potegne do Bremena, naše zadnje postaje v Evropi. Končno živčava! Prišli so tudi Spigtalci, sami stari znanci. Drugi dan smo zgodaj vstali in kmalu so začeli voziti težko prtljago na beljaški kolodvor. Vse je šlo še srazmeroma hitro, čeprav je bilo več gledalcev kakor pomagačev. Še dopoldne smo zapustili beljaško postajo in jo rezali proti Salzburgu. Še enkrat sem z očmi objel prelepe Karavanke, moj duh pa je spaval k ljubljenskim, ki trpijo za železnim zaveso. Tako blizu smo in vendar tako daleč!

Ne bom opisoval lepote Koroške dežele, ne zanimivosti Salzburške, moje misli so bile drugje. Drugi izseljeni so pa skoraj ves čas gledali skozi okno.

15. jun. popoldne smo prispeli v Salzburg. Ene so nastanili v Lehenar kasarni, m smo kjer smo ostali eno noč. Hčerko in zeta so pa že zjutraj prijeli iskat, kajti onadva sta bila določena za letalo. Dopoldne smo se udeležili procesije sv. Rešnjega Telesa po grško-katoliškem obredu. Sv. mašo pa je za nas opravil g. Vukšinič, potem pa je odšel s transportom v Bremen. Da se bomo tam še srečali, takrat nismo vedeli. Še isti dan smo se preselili v Lehenar kasarno, ki odpravlja transporte. Tam smo ostali cel teden. Eni so hitro zapravili šilinge, ker so nam rekli, da gremo takoj naprej, potem so pa gledali skozi prste, ker ni bilo denarja. Tudi jaz sem bil med tistimi.

Samo ena skrb je še težila moje srce; ali me bo zdravnik pustil na transport? En dan pred odhodom sem bil še na seznamu delavcev, pa so mi prijatelji šli tako na roko, da so enega dobili, ki je namesto mene šel na delo. Zdravniški pregled je kar dobro izpadej in ko sem dobil "žakeljček za dobrotami," nekaj me je še bolelo: z ladjo "General Eltinge" se bova peljala samo dva Slovenca, z ladjo "Jumper" pa menda 93. Zakaj niso še naju dali na drugi seznam? Oh, ta IRO!

9. julija smo se vkreali v Bremerhaven, tri ure za nami pa so prišli še drugi Slovenci, določeni za ladjo "Jumper." Vreme je bilo še dokaj lepo, pa na to v prvem hipu nismo imeli časa misliti, ker smo imeli dovolj opravka v spalnici, potem šele smo hiteli na krov, da se poslovimo od Evrope. Jaz nisem bil mnogo na krovu, ker sem bil zelo utrujen. Raje sem sedel v čitalnici, če je bil prostor seveda, popoldna pa sem se navadno po dolgem usedel, kar pa nisem dolgo užival, kajti čez nekaj ur sem moral "robotat," kakor so rekli Rusi. Nekaj mož iz "rezerve" (moški nad 40 let) je čistilo sobe in hodnike na C krovu. Že tu sem občudoval udobnost in razkošje kabin, kakšno mora biti šele na luksuznih parnikih!

Čuden občutek prime človeka, kadar se nahaja na visokem morju. Kamor sega oko, sama voda. Tu človek spozna svojo nepomembnost in veličino božjo. Vožnja je bila lepa in mirna, pa kljub temu so eni že v prvih dneh "Urha" klicali. Mene se morská bolezen ni lotila, najbrž zato me, ker sem že imel ustno. Kaj pa naj počnem kar z dvema?

17. julija zvečer smo že prispeli v Boston. Vse je bilo na krovu in opazovalo, kdaj se bo prikazala obala ameriškega kontinenta. Pa je zopet megla pokvarila nam vse veselje. Šel sem malo počivat. Ker je prenehala ujknanje, sem se dvignil in odpravil na krov. Bili smo že v Bonstonski luki.

Amerika, naša nova domovina! Z mešanimi občutki sem šel tisti večer spat, saj je bila zadnja noč na ladji.

18. julija. Že ob treh zjutraj smo vstali, oddali posteljino, odnesli ročno prtljago na krov, pozajtrkovali potem pa snažili in pospravljali ladjo, kajti ladjo moramo zapustiti v takem stanju, kakršno smo prejeli. Nato smo šli skozi "rešetó" (odda-ja vizuma), da se ne bi kak nepridiprav vtihotapili, in končno po dolgem čakanju smo smeli na kopno, tam so nas pa čakale prave vice. V velikanski čakalnici smo stali in čakali na carino. Ker smo bili vsi utrujeni in se nismo imeli kam usedti, je bilo res hudo. Amerikanski Rdeči križ pa nam je oskrbel okrepčila, da smo lažje počakali. Pri carini pa so nas že čakali zastopniki raznih dobrodelnih organizacij (NCWC, — CWC itd.), ki so nam pomagali pri carini, nam izročili vozne listke in nas odpravili na vlake. Vse je šlo v najlepšem redu in mislil sem si: Kako bi bilo na svetu, če ne bi bilo dobrih ljudi? Kako so sprejeli naše junake v domovini? Ko bi take organizacije smele svobodno delovati za "železnim zastorom," bi bili že vsi begunci in izgnanci doma in svet se ne bi tresel pred grozoto nove vojne.

Prvi vtis, ki sem ga dobil v Ameriki, je bil zelo dober, zahvaliti se moram vsem, ki so nam pripomogli, da smo se rešili taboriščnega življenja, obenem pa prosim, da bi se to delo nadaljevalo, ker je še toliko revežev, ki komaj čakajo, da bi nam sledili.

Vesel sem, da sem prišel v slovensko naselbino, kjer slovenski duhovnik naše duše pase. Kar milo se ti stori pri sr-

cu, ko slišiš domačo govorico. In še nekaj je, kar me veseli: Sedaj nisem več dipijevce!

Komunistični zvonec
(Dopis iz Slovenije)
Komunistični zvonec se neprenehoma maže in ponavlja svojo staro pesem: "Dames me ni, jutri tebi!" Pred leti so komunisti prepevali slavo Rusiji; kdor bi bil omenil zapad, ta bi bil kot izdajalec "likvidiran" na kraju samem. Oni, ki so bili tedaj pijani navdušenja, pa danes že spoznavajo, da jih je ta oboževana "tovarišica" nesramno varala. Nekdaj jim je prožila roko kot "osvobodilka," a danes jim gori s pestjo in njene čete so pripravljene, da jih vno- viš podjarmijo. Ljudje se polasča strah in bežijo celo tisti, ki so poprej druge podili čez mejo. Obmejna taborišča v Avstriji so zopet napolnjena, ljudstvo sluti nevihto in išče zavetja. Kontrola na mejah se je poostrišla, šume so zopet oživele. Moški se skrivajo, ker se boje mobilizacije. V Macedoniji baje že padajo strelji; spet bodo tekle solze in umirale nove žrtve. Za Titovo glavo ne bomo točili krokodilovih solz, za katero so Rusi razpisali nagrado en milijon dolarjev. Dobili jo seveda ne bo nihče, ker se zanjo ne bo najbrž nikdo poganzal. Komunistične objube so namreč svetovno znane; celo kominformovci sami jih poznajo in pravijo, da titova "kvadratna butica" ni vredna, da bi kdo zanjo tvegaj življenje.

MALI OGLASI
Lepa prilika
Dobro idočá gostilna z D-5 nočnim klubom, na vogalu v gosto naseljeni okolici. Se mora prodati, cena zmerna. Pokličite

R. J. Hribar
14324 St. Clair Ave.
GL 9545 (187)

Sobe se oddajo
Oddasta se 2 opremljeni sobi, s skupno kuhinjo in kopalnico; lepa prilika za zakonski par, ali za dve ženski, ali za dva moška. Ogledate si lahko na 1419 E. 52. St., pokličite EX 3015. —(187)

Hiša naprodaj
Za 2 druž

POLOM

POSLOVENIL VLAD, LEVSTIK

Ostali so se umaknili kvartirnojstru, ki se je pokazal v plešči luči sveče. Bil je Honore, čigar baterija ni stala niti dvesto metrov oddal in ki se je že dve uri boril z nepremagljivo željo, potrkati na očetova vrata. Prisel si je bil, da nikdar več ne stopi čez njihov prag, in vsa štiri leta, ko je bil pri vojaki, si ni niti enkrat pisal z očetom, kateremu je stal zdaj to kratko vprašanje. Maroderji pa so se živahno menili med seboj, kakor da se dogovarjajo: sin starega in še podčastnika vrhutega! Tu ni opravka, konec bi bil slab, bolje bo iskati drugod. . . Odšli so in se izgubili v gosti noči.

Ko je Fouchard zaznal, da je otet plenitve, je dejal prosto, brez vsakršne ganjenosti, kakor da je videl sina še sinoč:

"Ti si . . . Dobro, potem pri-

V BLAG SPOMIN
SESTE OBLETNICE SMRTI NAŠE LJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE MATERE

Franciška Hegler

ki so izdihnila svojo blago dušo dne 21. septembra 1943.

Šest let je že minulo, kar zapustili sozmo ste dolno, kar od nas Vas je ločila na božji klic nemila smrt.

Tu ostali vam želimo večno milost in plačilo, večna luč naj vam sveti, dokler nas ne združi Bog.

Zaljubljeni ostali:

JOSEPHINE KOSIC, hči;
JOSEPH, LOUIS, JOHN, JAMES in FRANK, sinovi.

Cleveland, O. 21. sept. 1949.

dem dol." Dolgo je trajalo. V notranjosti hiše se je slišalo odpiranje in zapiranje ključavnic in vse početje človeka, ki se zagotavlja, da nič ne leži na okrog. Naposled so se vrata vendarle odprla, toda komaj za špranjo, in držala jih je trdna pest.

"Vstopi! Ti, in nihče drugi!" A nečaku vzlic vidnemu odporu vseeno ni mogel odreči zavetišča.

"Naprej, ti tudi!" Pred Jeanom je neusmiljeno zapiral dver; Maurice ga je moral prositi. Toda on je ostal trmoglav: ne, ne! V lastni hiši ne potrebuje neznancev in roparjev, ki mu razbijajo pohištvo! Naposled je Honore porinil tovariša z ramenom skozi vrata, in stari se je moral vdati, dasi je mrmral zamolke grožnje.

Puške ni bil dal iz rok. Nato, ko jih je pripeljal v družinsko sobo, je prislonil puško k jedilni omari in postavil luč na mizo, se je pogreznil v trdovratno molčanje.

"Čujte, oče, mi poginjamo od gladu. Nam pa vendar daste malo kruha in sira — nam!" On ni odgovoril, kakor da ne sliši. Nепrestano se je vračal k oknu poslušati, ali ne prihaja spet kakšna druga tolpa oblegat hišo.

"Glejte stric, Jean mi je kakor brat. Zadnji grizljaj si je zame utrgal od ust. In toliko sva pretnela skupaj!"

Obrnil se je, ozri se, če ničesar ne manjka, njih pa niti ni pogledal. Nazadnje se je odločil, rekel pa še vedno ni besedice. Nenadoma je vzel svečo, pustil ostale v temi in skrbno zaklenil vrata za seboj, da mu nihče ne bi sledil. Slišali so ga iti po stopnicah v klet. A dolgo je trajalo; ko se je vrnil, je zopet zagradil vse ter postavil na mizo velik hleb kruha in sir, še vedno s prejšnjo molčecnostjo, ki pa zdaj, ko se mu je bila jeza razkadila, ni bila več drugega kakor politika; saj človek nikdar ne ve, kam ga pripelje govorjenje. Sicer pa seje divje njih troje hlastno vrglo po jedi; slišalo se je še divje zvečenje njihovih čeljusti.

Honore je vstal, da v bližini jedilne omare poišče vrč z vodo.

"Oče, lahko bi nam bili dali vina . . ." Foucharda, ki sta se mu bila polagoma vrnila mir in gotovost, se je zdaj odvezal jezika.

"Vina! Saj ga nimam več, niti kapljice! . . . Oni, Ducrotovi, so mi popili in pojedli vse, do golega so me oplenili."

Lagal je, to se je vzlic njegovemu naporu dobro videlo po mežikanju velikih bledeh oči. Že pred dvema dnevnoma je bila izgubila njegova živina, delavna in tista, ki je bila namenjena za klanje; odpeljal jo je ponoči ter jo skrli, da nihče ni vedel, kam, globoko v kakšnem gozdu ali zapuščenem kamenolomu. Cele ure je porabil v to, da zakopje vse, kar je imel pri hiši, vino, kruh in najneznatnejša živila, do moke in do soli, tako da bi bil zares brezupno srbski po njegovih omarah. Hiša je bila prazna. Prvim vojakom, ki so bili prišli, se je celo branil prodajati. Kdo je vedel, morda so se obetale še ugodnejše prilike? In temne predstave o dobrih kupcijah so se pojavljale v možganih tega potrpežljivega in lodavega skopuha.

Maurice, ki je bil prvi nasičen, je izpregovoril:

"Kaj pa moja sestra Henrijeta? Ali je že dolgo, odkar ste jo videli?"

Stari je neprestano hodil semintja; pri tem je po strani gledal Jeana, ki je požiral ogromne kose kruha; nato je dejal brez naglice kakor po dolgem preudarku:

"Henrijeta? Da, pretekli mesec sem jo videl, v Sedanu . . . Toda Weissa, njenega moža, sem videl davi; spremljal je svojega gospodarja, gospoda Delaherche, ki ga je vzel s seboj na vozu, da vidita prehod armade v Mouzonu; šla sta gledat, kar tako — v zabavo."

Globoka ironija je preletela kmetu trdi obraz.

"Morda sta jo celo preveč videla, našo armado, in se nista ravno predobro zabavala; kajti že od tretje ure dalje ni mogel človek več po cestah okrog, tako polne so bile bežečih vojakov."

Z istim mirnim, nekako brezbrzišnim glasom je povedal nekoliko podrobnosti o porazu 5. armadnega zbora, presenečenega v Beaumontu, ko je ravno kahal juho; moral se je umakniti. Bavarci so ga vrgli natjaz tja do Mouzona. Razkropljeni vojaki, blazni od panike, so mu kričali na poti skozi Remilly, da jih je Faillly že zopet prodal Bismarcku. In Maurice se je spominjal brezumnih

maršev zadnjih dveh dni ter posepeval umikanje, hoteč za vsako ceno prekoračiti Meuvina . . ."

Fouchard je bil naposled stopil Jeanu za hrbet in je z začudnejem gledal, kako izginja grizljaj za grizljajem. In s suho šalivostjo je vprašal:

"Kaj, ali je zdaj boljše?" Korporal je dvignil glavo in odgovoril z isto kmetstvo prostoto:

"Po malem, hvala!" Odkar je bil Honore tu, je vzlic svojemu silnemu gladu včasih prenehal ter pri vsakem šumu, ki se mu je zdelo, da ga sliši, okrenil glavo. Če po težkem duševnem boju ni držal svoje prisege, da nikdar več ne stopi v to hišo, ga je napotila k temu neodoljiva želja, videti Silvino. Pod srajco, na

goli prsih, je shranjeval pismo, ki ga je prejel od nje v Reimsu, tisto tako prisrčno pismo, v katerem mu je povedala, da ga je vedno ljubila in da bo vedno ljubila le njega, vzlic kruti preteklosti, vzlic Golijatu in malemu Charlatu, ki ga ima od tega človeka. In mislil je le še nanjo, vznemirjal se je nad tem, da je še vedno ne vidi, čeprav se je vzlic temu trudil gledati ravnodušno, da ne bi pokazal očetu, kaj ga teži. A strastna ljubezen ga je premagala, da se je prisilil do kar najbolj naravnega glasu ter vprašal:

"Silvine pač ni več tu?" Fouchard se je posevno ozrl na sina in na obrazu se mu je zasvetil notranji smeh:

"O pač." Nato je umolknil in obširno izpljunil; in po daljšem molčanju je moral topničar povzeti:

"Torej že spi?" "Ne, ne."

Naposled je stari blagovill povedati, da se je zjutraj vzlic vsej zmešnjavi peljal s svojim vozom v Raucourt na trg in vzlic deklo s seboj. Četudi gre-

do vojaki skozi okraj, vendar še ni vzroka, da bi ljudje nehal jesti meso in da človek ne bi šel po svojih opravkih. Zato je, kakor vsak torek, peljal tja doli kostruna in četrt vola, in prodaja je bila pravkar končana, ko ga je prihod 7. armadnega zbora potegnil v strašno gnečo. Vse je teklo in suvalo drug drugega. Takrat se je zbal, da mu vzemo voz in kornja; odpeljal se je in pustil Silvino, ki je imela prav takrat nekaj potov po trgu.

"O, saj se že sama vrne," je zaključil s svojim mirnim glasom. "Prejkone se je zatekla k doktorju Dalichamp-u, svojemu kumu . . . Naj reče človek, kar

hoče, pogumno dekje je, čeprav bi sodil po obrazu, da ne zna drugega kakor ubogati . . . Res, ona ima svoje vrline."

Ali se je rogal? Ali je hotel pojasniti, zakaj je obdržal dekje vzlic temu, da ima s Prusom otroka, od katerega se noče ločiti? In zopet se je pojavil njegov poševni pogled in njegov nemi smeh.

"Charlot spi tam, v rjnji sobi; gotovo ne bo več dolgo, da se verne."

(Dalje prihodnjič)

— Povprečna razdalja sonca od naše zemlje naša okrog 93 milijonov milj.

Čenjenim odjemalcem, novim in starim NAZANJAMO

da bomo letos zopet imeli prvovrsten mošt. To se pravi, prešli bomo belo in črno grozdje prvovrstne kvalitete. Priglasite se takoj, da ga boste lahko pravočasno dobili in pa prvovrstnega.

V zalogi imamo tudi S O D E od žganja.

Naša postrežba je točna in solidna, za to vam je porok

KOROŠEC WINERY

6629 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, O.
Pridite ali pokličite ENdicott 2233

SE PRIPOROČAMO ZA POPRAVILA VENDERJEV, OGRODJA IN ZA BARVANJE AVTOMOBILOV.

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 ST. CLAIR AVENUE
FRANK OVELBAR, lastnik.

OBLAK MOVER

Naša specielnost je prevažati klavirje in ledenice. Delo garantirano in točna postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem do vašega starega znanca

JOHN OBLAK

1146 E. 61. St. HE 2730

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenaka unijaka tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave. HEnderson 0628

G. WHISKERS

Preiskušajo nov stroj za čiščenje ozemlja ob železniški progi. Te vrste stroj pokosi vso travo in grmičje ob progi ter obenem tudi izkoplje ob obeh straneh proge 18 palcev globoke odvodne jarke. V zimskem času pa bo ta stroj, ki mu pravijo "Jordan spreader" služil tudi za čiščenje proge snežnih zmetov. V dobrem slučaju izkoplje 5 milj jarkov na uro. Lokomotiva daje pogonsko silo temu stroju, ki deluje na principu stisnjene zraha (compressed air).